

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Ус 3/2023
24.03.2023. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Гордане Цакула, председника већа, Бранка Станића и Јасмине Стаменковић, чланова већа, са саветником Мирелом Костадиновић, као записничарем, решавајући сукоб надлежности између Управног суда и Првог основног суда у Београду, у спору по тужби тужиоца АА из ..., против туженог Синдиката запослених у социјалној заштити Републике Србије, Београд, улица Пожешка број 41, ради поништаја одлуке Статутарне комисије туженог број ... од 02.08.2019. године, у предмету искључења из чланства у синдикату, у нејавној седници већа одржаној дана 24.03.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

За поступање у овој правној ствари стварно и месно је **НАДЛЕЖАН** Први основни суд у Београду.

Образложење

Управни суд се решењем У 15410/19 од 20.05.2022. године, огласио стварно ненадлежним и предмет уступио на надлежност Првом основном суду у Београду, у спору по тужби тужиоца АА из ... против туженог Синдиката запослених у социјалној заштити Републике Србије, ради поништаја одлуке Статутарне комисије туженог број ... од 02.08.2019. године, у предмету искључења из чланства у синдикату. Први основни суд у Београду је Врховном касационом суду поднео захтев за решавање сукоба надлежности налазећи да није стварно надлежан за поступање у овој правној ствари, већ да је надлежан Виши суд у Београду.

Решавајући настали сукоб надлежности у смислу одредбе члана 30. став 2. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС" бр. 116/08, 104/09, 101/10, 31/11, 78/11, 101/11, 101/13, 40/15, 106/15, 13/16, 108/16, 113/17, 65/18, 87/18, 88/18), Врховни касациони суд је нашао да је за поступање у овој правној ствари стварно и месно надлежан Први основни суд у Београду.

Одредбом члана 1. Закона о парничном поступку прописано је да се овим законом уређују правила поступка за пружање судске правне заштите по којима се поступа и одлучује у парницама за решавање спорова насталих поводом повреде права личности и спорова из породичних, радних, привредних, имовинскоправних и других грађанскоправних односа, осим спорова за које је посебним законом прописана друга врста поступка.

Одредбама члана 3. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС" број 111/09) прописано је: да у управном спору суд одлучује о законитости коначних управних аката, осим оних у погледу којих је предвиђена другачија судска заштита (став 1); да у управном спору суд одлучује и о законитости коначних појединачних

аката којима се решава о праву, обавези или на закону заснованом интересу, у погледу којих у одређеном случају законом није предвиђена другачија судска заштита (став 2); да суд у управном спору одлучује и о законитости других коначних појединачних аката када је то законом предвиђено (став 3). Одредбом члана 4. истог закона прописано је да управни акт, у смислу овог закона, јесте појединачни правни акт којим надлежни орган, непосредном применом прописа, решава о одређеном праву или обавези физичког или правног лица, односно друге странке у управној ствари. Одредбом члана 5. Закона о управним споровима прописано је да управна ствар, у смислу овог закона, јесте појединачна неспорна ситуација од јавног интереса у којој непосредно из правних прописа произилази потреба да се будуће понашање странке ауторитативно правно одреди.

Законом о уређењу судова прописано је: да основни суд у првом степену суди у грађанскоправним споровима ако за поједине од њих није надлежан други суд и води извршни и ванпарнични поступак за који није надлежан неки други суд (члан 22. став 2); да основни суд у првом степену суди у стамбеним споровима; споровима поводом заснивања, постојања и престанка радног односа; о правима обавезама и одговорностима из радног односа; о накнади штете коју запослени претрпи на раду или у вези са радом; споровима поводом задовољавања стамбених потреба на основу рада (члан 22. став 3); да виши суд у првом степену суди у споровима поводом избора и разрешења органа правних лица ако није надлежан други суд (члан 23. став 1. тачка 8); да Управни суд суди у управним споровима (члан 29. став 1).

Законом о раду прописано је: да се запосленима јамчи слобода синдикалног организовања и деловања без одобрења, уз упис у регистар (члан 206); да запослени приступа синдикату потписивањем приступнице (члан 207. став 1).

Законом о удружењима („Службени гласник РС“, бр. 51/2009, 99/2011 (други закон), 44/2018 (други закон)) прописано је: да удружење, у смислу овог закона, јесте добровољна и невладина недобитна организација заснована на слободи удруживања више физичких или правних лица, основана ради остваривања и унапређења одређеног заједничког или општег циља и интереса, који нису забрањени Уставом или законом (члан 2. став 1); да на политичке странке, синдикате, удружења организована ради обављања одређених делатности у циљу стицања добити, спортске организације и удружења, цркве и верске заједнице, спонтана привремена повезивања више лица и друга удружења чији је рад уређен посебним законом, одредбе овог закона сходно се примењује у питањима која нису уређена тим посебним законом (члан 2. став 2); да сваки члан удружења може покренути поступак пред надлежним основним судом за утврђивање ништавости општег акта удружења који је донет супротно статуту или другом општем акту удружења, односно за утврђивање ништавости појединачног акта удружења који је донет супротно закону, статуту и другом општем акту удружења, у року од петнаест дана од дана сазнања за акта, а најкасније у року од шест месеци од дана доношења акта (члан 20. став 1); да се поступак за утврђивање ништавости акта из става 1. овог члана води према одредбама закона којим се уређује парнични поступак (члан 20. став 3).

Врховни касациони суд налази да из цитираних одредаба произлази да одлука органа синдиката запослених о искључењу из чланства у синдикату, није донета у каквој управној ствари у вршењу јавних овлашћења, из ког разлога ова одлука није управни акт у смислу члана 3. став 1. и чл. 4. и 5. Закона о управним споровима, као ни појединачни акт из одредбе члана 3. ст. 2. и 3. истог закона о чијој законитости се одлучује у управном спору пред Управним судом. Судска правна заштита против

одлуке органа синдиката запослених о искључењу члана из чланства у синдикату остварује се по тужби у парничном поступку пред надлежним основним судом, на основу одредбе члана 20. ст. 1. и 3. Закона о удружењима, који се закон сходно примењује и на синдикалну организацију на основу цитиране одредбе члана 2. став 2. истог закона.

Имајући у виду све наведено, као и то да је предмет тужбеног захтева у овој правној ствари поништај одлуке Статутарне комисије Синдиката запослених у социјалној заштити Републике Србије број ... од 02.08.2019. године којом је одбијена жалба тужиоца АА изјављена на одлуку Републичког одбора туженог број .../... од 24.06.2019. године којом се тужилац, председник Синдикалне организације ГВСР Београд, искључује из чланства у Синдикату запослених у социјалној заштити Републике Србије, Врховни касациони суд налази да је за поступање по тужби у овој правној ствари стварно и месно надлежан Први основни суд у Београду на основу одредбе члана 20. ст. 1. и 3. Закона о удружењима, у вези одредбе члана 1. Закона о парничном поступку и члана 3. став 1. тачка 4) Закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава („Службени гласник РС“, број 101/13). Врховни касациони суд је при одлучивању у овој правној ствари имао у виду и да је према стању списка, одлуком Статутарне комисије туженог број .../... од 02.08.2019. године одбијена жалба тужиоца изјављена на одлуку Републичког одбора туженог број .../... од 24.06.2019. године којом се тужилац разрешава са функције председника и члана НО синдиката.

Са изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 30. став 2. Закона о уређењу судова, решио као у диспозитиву овог решења.

РЕШЕНО У ВРХОВНОМ КАСАЦИОНОМ СУДУ
дана 24.03.2023. године, Ус 3/2023

Записничар,
Мирела Костадиновић, с.р.

Председник већа – судија,
Гордана Џакула, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић